

Rangjuk van: szakmunkások

Arcuk szívesen igazodik a mosolyra, tekintetük állandó tenniakarásról tanúskodik. Mind a négyen fiatalok. S alig két évtizeddel a hátuk mögött, rangot tudtak szerezni maguknak. A Szegedi Ruhagyár megbecsült és elismert szakmunkásai. Hárman — Tessényi Imréné, Király Sándor és Kuti Imre — egyszerre szereztek meg a szakmunkásképesítést: férfiszabók. Csorba Béla villanyszerelő. Természetük, gondolkodásmódjuk, körülmények, ha nem is lényegében, de különbözőek. Abban azonban, hogy szeretik szakmájukat, mindannyian megegyeznek.

— A szakma biztonságot ad az embernek. A nyolcadik általános elvégzése után textiltechnikumba iratkoztam. Aztán anyagi okok szóltak közbe. Akkor kicsit keseregtem. Ma már nem bánom, hogy így alakult az életem — mondja Tessényi Imréné. Most már nem bánja. Négy évig univerzális munkakörben dolgozott, 1961 óta művezető. Igaz, a bizalmat nem adták ingyen. Szorgalmas, jó munkás volt mindig. Olyan, akire bármikor számíthat a vállalat. Most iratkozott be az üzemi technikum harmadik osztályába. Tavaly kitűnő eredménnyel végzett. Tanulni is úgy szeret, ahogyan a szakmájához ragaszkodik. — Magamnak is én varrom a ruháimat. Megcsinálom kedvvel és türelemmel. Úgy, ahogy megfelel. Más sze-

- „Ma már nem bánom“
- „Ez is megbecsülést érdemel“
- „Megtaláltam a helyemet“
- „Szakember akartam lenni“

széyeivel azonban nem foglalkozom.

— Nem volt eszemben, hogy férfiszabó legyek — vall Kuti Imre — villanyszerelősegről álmodoztam. Így aztán, amikor idekerültem, nem nagy kedvvel láttam az egészhez.

Kuti Imre az Ifjú Gárda nevelőotthonból járt az üzembe szakmát tanulni. Kicsit kényszerűségből jött, nem volt más választása.

— Aztán rájöttem, hogy ha valaki rendesen dolgozik, ez a munkakör is érdemel olyan megbecsülést, mint az, amit eredetileg választottam. Több részortban dolgozott már. Hogy valóban megszerette az üzemet, a munkatársakat, már igazolta azzal, hogy 1961-ben, amikor letöltötte katonaságát, visszajött a ruhagyárba.

— Nem bántam meg azóta sem. — Őszintén csenge nek szájából a szavak.

— Dísznövénykertész akartam lenni. Nem volt rá mód. Így aztán nem bántam, hogy mit, csak hogy szakmát tanulhassak. Akkor indult első ízben itt az üzem-

ben szakmunkásképzés. Idejöttem.

Király Sándor és Kuti Imre elválaszthatatlan barátok. Együtt laktak a nevelőotthonban, együtt jöttek tanulni, s mindenhová együtt jártak szórakozni is.

— Fazonírozó vagyok. A keresetem megfelelő. És valahogy jól megtaláltam a helyemet ebben az üzemben. Hiszen itt lettünk emberek, mert jó szívvel segítettek.

Ahogy elbeszéli Csorba Béla „életútját“, látszik, logikus, megfontolt gondolkodású. Amit elhatároz, véghez viszi bármilyen árá legyen is.

— Szakember akartam lenni, villanyszerelő. De amikor eljött a beíratkozás ideje, megszűnt a gépipari technikum Szegeden. A vasútforgalomban volt csupán hely. Leérettségiztem, aztán az építőipari vállalatok mentem villanyszerelő szakmát tanulni. Katonaság után ide jöttem.

Többes munkát végezhettem az építőiparban, azért ment oda megtanulni a szakmát. De úgy mondják, hogy itt nyugodtabb a légkör. Most felsőfokú villamosgépesztéi technikumba jár. Mindig többet és többet akar tanulni és tudni.

Méry Éva

Két szakma, melynek nincs utánpótlása

„Ómúltkorában a 624-es iparitanuló-intézetben járva arról esett szó, hogy milyen szakmákra jelentkeznek legszívesebben, s milyen szakmákat hanyagolnak leginkább a fiatalok. Marós, gép-lakatos, vízvezeték-szerelő, központifűtés-szerelő, műszerész, esztérgályos — hallottam a felsorolást, ami sajna azokra a szakmákra vonatkozott, ahol baj van az utánpótlással. Idén is kevesen jelentkeztek rájuk. S mivel az ilyesmit erőltetni nem lehet, s nem is szabad, akarva, akaratlan bele kell nyugodni a helyzetbe.

Csak az a kérdés, megváltoztathatatlan-e a fiatalok érdeklődési köre? Tudják-e például azt, amit én megtudtam éppen két ilyen említett »utánpótlás« nélküli szakma művelőitől?

Egyetlen ipari tanulóval

— Én eddig nem tapasztaltam, hogy a mi szakmánkban ne dolgoznának szívesen az emberek — fogad Gróf András, az Ogyesszalakótelepen dolgozó vízvezeték-szerelő brigád vezetője. — Jól keresünk, megbecsülnek bennünket, sőt a zsebpénze is megvan annak, aki szemfüles — mondja nevetve.

A brigád két hónappal ezelőtt alakult két munkacsoportból. Tíz tagja van, hat szakmunkás, közülük három volt ipari tanuló, a többi segéd munkás. Egyetlen ipari tanulójuk van ezen kívül, s most lesz majd harmadéves. A brigád tagjai aránylag fiatalok, a vezetőjük s még egy dolgozó harmincon felüli, szintén ketten húszon aluliak, hatan húsz és harminc között vannak. Persze tudni kell azt, hogy az Ogyesszalakótelepen folyamatos munkájuk van a vízvezeték-szerelőknek, s ide ütöképes brigádot hoztak össze.

Hét-nyolc forintos órabér

Közéjük tartozik Horváth Péter is, aki éppen egy éve

lett szakmunkás, s ma már hétförintos órabére van. — Jó szakma ez, lehet keresni. Nekem meg külön szerencsém, hogy bár nem vagyok szegedi, nagynénémnél lakhatom, s még lakbérre sincs gondom.

Mégis, mennyi a keresete?

— Kétezer-száz forint körül. Néha kicsit kevesebb, máskor valamivel több.

Jól dolgozik Horváth Péter? Ez a kérdés már a brigádvezetőnek szól.

— Meg vagyok vele elégedve. Nézze, a fiatal szakmunkások általában 5,50–6 forintos órabérrel kezdenek nálunk, s ha szorgalmasak, ügyesek, hamar felzárkóznak az idősebbekhez.

Az »öreg« szakmunkásoknak mennyi a besorolása?

— Nyolc forint. Se ez, se az nem rossz pénz!

A segéd munkásokkal egyformán

Gróf Andrásal együtt meggyünk megkeresni a központifűtés-szerelőket, egy másik »kiháló« szakma »élő« képviselőit. Vezetőjükét Faragó Tibort, a 19-es számú viselő épület alagsorában találjuk meg.

— A mi brigádunk is csak nemrég alakult, úgyhogy nehéz lenne már megmondani, jó-e így együtt dolgozni. A június hónap mindenesetre sikeres volt, még a segéd munkások is megkeresték a kétezer forintot.

A központifűtés-szerelő brigád 12 tagból áll, közülük öten szakmunkások, a többi segéd munkás. Mellettük három ipari tanuló dolgozik, akik most lesznek majd első évesek.

— A segéd munkásokról nálunk tudni kell, hogy tulajdonképpen betanított szakmunkások — mondja Faragó

Tibor, s Gróf András is csatlakozik hozzá, mert a vízvezeték-szerelőknél sincs más-ként. Tulajdonképpen ugyanazt a munkát végzik, mint mi, mert itt, Ogyesszában a falvését, falattörést külön szerelők műveik végzik. A segéd munkások közül előbb-utóbb mindig akad jelentkező átképzésre.

Bizonyára nem bánnák meg

Igy áll tehát két szép építőipari szakma helyzete, a vízvezeték-szerelőké, meg a központifűtés-szerelőké. Akik benne élnek, szeretik, elégedettek vele, mert tudják, látják, hogy szükség van munkájukra. A kívülállók, s köztük leginkább a fiatalok nem ismerik eléggé. Ha megismernék, mégpedig úgy, hogy kitanulják, bizony mondom, nem is bánják meg.

Harmadik éve

ipari gépek alkatrészeinek Torkos János, Ács Sánta László, Bozoki Gyula és Dóczy Kálmán is ebben a műhelyben tanulja szakmáját, most már a harmadik éve

El fog tűnni a különbség

Beszélgetés a Móra Ferenc Iparitanuló Intézet igazgatójával

Az iparitanuló-képzés és színvonalának emelése még sohasem volt ennyire időszerű, mint most, amikor a mindjobban fejlődő és korszerűsödő ipar itt Szegeden is évről évre nagy képzettségű szakmunkások százaira tart igényt. A 600-as számú Móra Ferenc Iparitanuló Intézet igazgatóját, László Nándort azért kerestük fel, hogy az iparitanuló-képzés helyzetéről és perspektíváiról beszéljünk vele.

A jövő a szakközépiskoláké

— Az új oktatási törvény megjelenése óta, 1961-től kezdve az iparitanuló-képzésnek is az elsőrendű feladata, hogy igazodjék a fejlődő életünk követelményeihez. Világossá vált az is, hogy a jövő a szakközépiskoláké, ahol nemcsak általánosan művelt embereket, hanem jó szakmunkásokat is nevelnek. Iskolánkban már tavaly szerveztünk szakközépiskolai osztályt, és a mezőgazdasági gépszerelő szakon idén is indítunk első évfolyamot. Ugyanakkor természetesen a hagyományos iparitanuló-oktatást sem hanyagolhatjuk el, sőt színvonalát tovább javítjuk.

Ezekkel a gondolatokkal már benne is vagyunk a problémakör közepében. Milyen eszközökkel lehet elérni, hogy az ipari tanulók az eddiginél sokkal nagyobb felkészültséggel hagyják ott az iskola padjait, váljanak szakmunkásokká?

— Lényegében négy eszköz áll rendelkezésünkre: az oktatás tartalmának, strukturájának, folyamatának és módszereinek korszerűsítése, s ezekkel együtt az irányítás, a személyi és a tárgyi feltételek megújítása. Erőmes sorra venni őket!

Nem „zsákutca“ többé

— Az oktatás tartalmának fejlődését szolgálja, hogy — állandó figyelemmel kísérjük az új eredményeket, s ellenőrizzük, hogy nem avult-e el az az anyag, amit tanítunk. A struktúra fejlődésével kapcsolatban, mint

már említettem, megjelenik az új iskolatípus, a szakközépiskola, valamint a gimnáziumokban az 5+1-es oktatás. Az 5+1-es oktatásban részt vett fiatalok előképzettségének elmélyítése már a mi feladatunk. Ránk hárul az érettségizettek kiképzése is, egyelőre főképpen műszaki szakmákban. Új vonása munkánknak, hogy a felnőttek szakmai átképzését is intézeteink ellenőrzik vagy szervezik az összel kezdődő tanévben.

— Napirendre került az iparitanuló-képzés „zsákutca“-jellegének megszüntetése is. A készülő rendelet, úgy tudom, módot ad a nyolc általánost és iparitanuló-iskolát végzett szakmunkásoknak, hogy kedvező feltételek között, időbeszámítással, elvégezhesék a középszintű képzést.

Audiovizuális szemléltetés

— Visszatérve az ipari tanulók jelenlegi oktatásának új lehetőségeire, nálunk is előtérbe került a modern didaktikai elvek érvényre juttatása. A tanulók aktivitásának fokozása, önálló gondolkodásra nevelése. Az, hogy a tanulók alkalmazni is tudják ismereteiket, abból következtetéseket, ítéleteket, fogalmakat legyenek képesek alkotni. Ehhez segít majd hozzá a mindinkább alkalmazott audiovizuális szemléltetés, a rádió, a lemezjátszó, a film felhasználása az oktatásban. E tekintetben már jó tapasztalataink vannak.

— Az oktatás módszerei is fejlődnek. Az előadások helyett egyre inkább a beszélgetések jellemzik az órákat, s bevonul a gyakorlatba a pedagógusok által nevelésközpontúnak nevezett szemléltetés, mely nemcsak a szakmai képzésre, hanem vele egyenrangúan, az erkölcsei, világnézeti, esztétikai és testi nevelésre is irányul. A tervszerű nevelőmunka most összel veszi kezdetét először, az első évfolyamok számára kiadott program

alján. A KISZ-re is szűk feladatok várnak, hogy segítsék ezeknek a céloknak a megvalósítását.

A pedagógusok is tanulnak

— Összhangba hozzuk az iskolai élet, a nevelés és oktatás irányítását. Nyilvánvaló, hogy a megnövekedett követelmények a pedagógusokra is újabb terheket raknak, s munkájukat csak úgy tudják ellátni, ha „haladnak a korrallal“. Pedagógusaink szép számmal vesznek részt az állami oktatásban, s igyekeznek a meglévő magasabb végzettséget szerezni. Az a törekvésünk, hogy az új tanerők középiskolai tanári, mérnöki vagy technikus végzettséggel álljanak munkába. A továbbképzést szolgálják az iskolában rendezett bemutató tanítások, konzultációk, a más iskolákba és üzemekbe irányuló tapasztalatcserék sora. Ismeretes, hogy iskolánkban jól működik a pedagógiai kabinet.

— A személyi feltételek mellett a tárgyi feltételek biztosítása sem hanyagolható el. Ezzel kapcsolatban megemlíthetem azonban, hogy a mi iskolánk a harmadik ötéves tervidején új, húsztantermes, tanműhellyel és tanulóotthonnal ellátott épületet kap.

Összefoglalva az elmondottakat: az iparitanuló-képzés az iskola reform szerves része. Feladata, hogy lépést tartson a gazdasági élet, az ipar fejlődésével, s olyan szakmunkásokat neveljen, akik képesek a legkorszerűbb gépeken és berendezéseken is dolgozni. Ehhez a legfontosabb eszközeink rendelkezésre állnak. A következő években ennek alapján teljesen el kell tűnnie annak a ma még meglévő idegenkedésnek, mely a fiatalok egy részét visszatartja az ipari szakmától, hiszen az iparitanuló-képzés színvonala semmivel sem marad el a többi iskolatípusától.

F. K.

Még lehet jelentkezni ipari tanulóknak Helyzetkép a beíratások után s a pótbéíratások előtt

A szakmunkás-utánpótlás nem azzal kezdődik, hogy a frissen vizsgázott ipari ta-

nulók munkára jelentkeznek valamelyik vállalatnál, hanem már két, három évvel

korábban, amikor beíratkoznak az iskolába. Az idén jó-részt befejeződött a beiskolázás. A 600-as számú Móra Ferenc Iparitanuló Intézet 490 új tanulóval vett fel mezőgazdasági gépszerelő, esztérgályos, villanyszerelő és különböző építőipari szakmákra. A másik iskola, a 624-es intézet 355 új első-évesvel kötött szerződést. Sajnos nem is kevés olyan szakma akad Szegeden, ahol nagy szükség volna az utánpótlásra, de alig akad jelentkező. Példát sokat lehetne felhozni mindkét intézettől. Különösen kevés érettségizett fiatal ment az idén ipari tanulóknak, pedig a nekik fenntartott szakmák különösen előnyösek.

A helyiiparban még nem zárult le a beiskolázás. Augusztusban, a pótbéíratások idején még mintegy 250 fiatal jelentkezését várják, akiket a tanácsi üzemek, a kisipari szövetkezetek és a magánkisiparosok képeznek ki szakmunkássá. A mezőgazdasági gépszerelő szakon, ahol a szegediekén kívül Csongrád, Bács-Kiskun és Pest megyei fiatalokat is toboroznak, a kollégiumi elhelyezés okoz problémát.